

Una condemna per a tota la vida

La compra, a final dels anys vuitanta, d'un habitatge a la urbanització Parque Ansaldo de Sant Joan d'Alacant s'ha convertit en una condemna pepètua per a centenars de propietaris.

A les clivelles que van aparèixer a les parets de les cases, poc després d'estrenar-se, es va afegir, posteriorment, un conflicte social originat a causa d'uns reallotjaments en uns pisos situats a la urbanització però que són propietat del Govern. Molts propietaris van haver d'anar-se'n de Parque Ansaldo per problemes de convivència i també van deixar de pagar els habitatges, que més tard van ser declarats en ruïna. El banc els va traure a subhasta, i els va comprar una societat del BBVA que després els va vendre a la Generalitat que volia enderrocar la urbanització. Tot i això, el banc reclama a hores d'ara l'antic deute als propietaris, i als que han optat per no pagar, l'entitat financera els ha embargat la casa que ocupen actualment. Els residents desallotjats de Parque Ansaldo consideren que han estat colpejats dues vegades, i és que ara, a més, l'Institut Valencià de la Vivienda projecta construir una nova urbanització de finques en aquests mateixos terrenys.

La història començà a final de la dècada dels setanta, quan la delegació a Alacant de l'instituto Nacional de la Vivienda, del Govern espanyol, va concedir a Viviendas Sociales de Alicante (Visoalsa) la qualificació objectiva del projecte per construir una zona residencial amb 612 pisos anomenada Parque Ansaldo. Grans jardins i diverses dotacions i serveis milloraven l'entorn de dels blocs. Famílies de classe mitjana van omplir els pisos d'aquesta zona de Sant Joan d'Alacant, però al cap de poc temps començaren a trobar-se amb greus problemes: de seguida els primers residents van començar a detectar clivelles en l'estructura de les edificacions. La presidenta de la plataforma d'afectats, María José López Roldán,

recorda que no podia utilitzar ni tan sols la terrassa de sa casa "perquè queia".

De totes les construccions, però, uns 180 pisos no van tenir eixida comercial i el Ministeri d'Obres Públiques els comprà com a patrimoni de l'estat i van romandre tancats fins al 1982. Aquell any les riuades que van afectar les comarques d'Alacant i la resta del País Valencià deixaren sense casa alguns veïns de zones deprimides d'Alacant, com ara el barri de Sant Anton, Montoto o el barranc de les Ovelles. Després d'un primer intent per reallotjar els afectats en locals i institucions públiques, finalment la solució que s'adoptà per al problema es girà cap al Parque Ansaldo. Aquest va ser, de fet, el principi de la fi de la urbanització.

El xoc de cultures i d'hàbits socials va afectar de ple la convivència dels veïns. A més, al marge del reallotjament de les noranta famílies afectades per les riuades, un altre grup de persones provinents de col·lectius marginals aprofità la situació per ocupar la resta dels pisos. El problema social s'agreuja amb amenaces als propietaris, robatoris... A aquest fet cal afegir encara un deteriorament absolut dels serveis de la urbanització. Era fàcil veure veïns fent foc als jardins o convivint amb cabres o altres animals a l'interior de les cases. Davant d'aquesta situació, tots els que mínimament tenien recursos econòmics van optar per abandonar els pisos i deixar aquest focus de marginalitat. A mesura que es deixaven pisos lliures, aquests eren ocupats de manera il·legal per altres famílies.

Al mateix temps i paral·lelament a aquesta situació, els propietaris van deixar de pagar els préstecs que firmaren a final del 1980 amb el Banc Hipo-

otecari d'Espanya —que aportava el finançament de les obres— pels defectes en la construcció dels habitatges. De fet, la Conselleria d'Obres Públiques va iniciar el 1982 —tot just estrenada l'autonomia al País Valencià— un expedient contra la promotora i la constructora dels habitatges que va concloure amb una sanció econòmica de 12.000 euros. Nou anys després les queixes dels propietaris van trobar un nou reconeixement amb una sentència del Tribunal Suprem que considerava que els habitatges no tenien caràcter social i obligaven la Generalitat a indemnitzar-los "pel anormal funcionament de l'administració".

Mentrestant, però, i vist que els propietaris no pagaven els rebuts del préstec, el Banc Hipotecari va decidir executar la hipoteca de les finques mitjançant la subhasta dels pisos. Finalment, l'entitat financera va aconseguir fer-se amb la propietat per un preu d'entre 500.000 i 3 milions de pessetes (uns

3.000 i uns 18.000 euros respectivament) per habitatge. No obstant això, els préstecs concedits inicialment anaven entre els 6 i els 10 milions de pessetes (uns 36.000 i uns 60.000 euros). Els afectats protestaren perquè les subhastes dels habitatges es van realitzar sense el seu coneixement: el banc va enviar la notificació als domicilis de Parque Ansaldo —que estaven, en aquest moment, deshabitats—. A partir de l'any 2000, després de l'absorció del Banc Hipotecari pel BBVA, aquesta entitat financera va decidir reclamar als titulars els préstecs impagats.

En primera instància, el BBVA va presentar una demanda de judici de menor quantia contra els prestataris que no havien pagat, en la qual se'ls reclamava 7 milions de pessetes (uns 42.000 euros) amb els interessos inclosos. Mesos després, però, el banc va oferir un descompte del 50% si el deute es pagava abans del 31 de gener del 2002. Fins i tot els advocats dels afectats arribaren a un acord amb la CAM i van oferir un préstec de la caixa per afrontar els pagaments. Alguns dels 300 afectats es van acollir a aquesta possibilitat i van pagar, d'altres ja havien mort, i als que

no disposaven de recursos mínims, se'ls han embargat els habitatges actuals, que ara per ara s'estan posant a subhasta pública. Pel que fa a les indemnitzacions a les quals havia de fer front la Generalitat, només vuitanta propietaris han rebut els diners. La resta espera encara la compensació, que, en alguns casos, arriba els 18.000 euros.

El 1998, la declaració de ruïna d'alguns dels blocs d'edificis va comportar l'obertura d'un pla d'enderrocament de la urbanització. A més, l'any 2000 la Generalitat va decidir comprar a BBVA-Argentaria més de 400 habitatges mitjançant la societat Gestión del Suelo de Alicante, SA. Fins a aquell moment el Consell disposava de la carta de propietat de només 180 habitatges de la urbanització deteriorada. Va pagar 425 milions de les antigues pessetes (més de 2,5 milions d'euros) amb la intenció d'enderrocar els pisos i, d'aquesta manera, eradicar un dels principals punts de venda de droga a la comarca de l'Alacantí. Parque Ansaldo és ja, a hores d'ara, un solar on la Generalitat projecta alçar una urbanització de 1.025 habitatges. Al voltant de 780 seran de protecció oficial. La resta seran

de renda lliure. Les obres, en aquests moments, ja han començat.

En opinió d'Asunción Alcalá Guerrero, una de les afectades per l'actual procés de subhasta d'habitatges per l'impagament de les cases de Parque Ansaldo, el problema, però, no ha acabat. El passat 14 de setembre, de fet, el BBVA li va comunicar que el seu pis actual a Elx seria subhastat el 18 d'octubre, fa pocs dies, per un deute de vora 44.000 euros. Els seus advocats han aconseguit que pugui disposar de 20 dies pel vendre l'habitatge a contrarellotge amb l'objectiu de poder pagar el deute i disposar d'alguns diners per anar-se'n a viure de lloguer. "Jo vaig deixar de pagar als anys vuitanta perquè a Parque Ansaldo no es podia viure. Només vaig ocupar la casa sis mesos i me'n vaig haver d'anar perquè amenaçaven les meues filles i, a més, la casa estava plena de clivelles perquè els fonaments no estaven ben fets", recorda l'afectada.

Quan el banc li va reclamar el deute, ella no tenia recursos econòmics per afrontar-lo. "Jo tinc cinc filles, i després d'allò me'n vaig anar de lloguer, em vaig separar del meu home i, posteriorment, vaig comprar un pis a Elx, del qual encara dec 9.000 euros. Ara és el que em volen llevar", apunta Asunción. Ella recorda que va tornar una volta a sa casa de Parque Ansaldo i ja estava ocupada per persones que no coneixia. Potser per això, Asunción pensava que el banc no li reclamaria el deute. Ara fa vuit anys, un telegrama li va advertir que tenia un deute amb el Banc Hipotecari d'uns 48.000 euros entre el préstec i els interessos per una casa de Parque Ansaldo que ara ja no existeix. Tot aquest procés ha finalitzat fa uns dies amb la subhasta de la casa en un moment en què, a més, per a Asunción ha estat personalment molt difícil: acaba d'eixir d'una operació d'un tumor cerebral. L'afectada no pot ocultar les llàgrimes per tot el que, a hores d'ara, li està passant. "El meu exmarit ha hagut d'acollir-me a casa seua després de tretze anys separats." De vegades, perd les esperances i assegura que està disposada a deixar que el banc faça d'ella el que vulga. Un malson que s'ha convertit en una condemna per a tota la vida.

A. V. Santamaria

Una veïna del Parque Ansaldo s'enfronta a una de les excavadores que van enderrocar els pisos.